21vra00074

Ter kennisname commissie

Onderwerp
Regionaal Preventieakkoord Zuid-Limburg en Lokale Preventieagenda gemeente Beek

Korte inhoud
Burgemeester en wethouders stellen het Regionale Preventieakkoord Zuid-Limburg en de daarbij behorende Lokale Preventieagenda gemeente Beek vast voor de jaren 2021-2023. Van het door VWS beschikbaar gestelde uitvoeringsbudget wordt 25% beschikbaar gesteld voor het Regionale Preventieakkoord en 75% voor de uitvoering van de Lokale Preventieagenda. Met zowel het regionale akkoord als de lokale preventieagenda wordt een bijdrage geleverd aan de uitvoering van gezamenlijke Zuid-Limburgse ambities zoals die in de meerjaren gezondheidsnota 'Zuid Springt Eruit' door de gemeenteraden zijn vastgelegd.

Beslispunten
Kennis nemen van het Regionale Preventieakkoord Zuid-Limburg en de Lokale Preventieagenda gemeente Beek 2021-2023.

Aanleiding
Het Nationaal Preventieakkoord bevat afspraken om overgewicht, overmatig alcoholgebruik en roken te verminderen. Om deze ambities te realiseren is regionale en lokale uitvoering nodig. Daarom zijn gemeenten in Nederland opgeroepen om aan de slag te gaan met regionale en/of lokale preventieaf-spraken. Deze landelijke ambities sluiten naadloos aan bij de ambities van het regionale gezond-heidsbeleid 'Zuid Springt Eruit' en de Zuid-Limburgse aanpak Trendbreuk. Vanuit deze ontwikkeling zetten de Zuid-Limburgse gemeenten in op een gezamenlijk preventieakkoord. Hiermee wordt zowel uitvoering gegeven aan landelijke ambities alsook aan Zuid-Limburgse ambities die in de gezond-heidsnota 'Zuid Springt Eruit' zijn vastgelegd.

Overwegingen

Inhoudelijke overwegingen
<u>Kaders</u>
Het gezamenlijke Zuid-Limburgse Preventieakkoord bestaat uit een regionaal akkoord en 16 lokale preventieagenda's. In het regionale akkoord zijn afspraken gemaakt met regionale partners met als doel lokale gezondheidswinst te boeken. Binnen de lokale preventieagenda's hebben gemeenten afspraken gemaakt op lokaal niveau. Zowel het Regionale Preventieakkoord als de Lokale Agenda's zijn opgebouwd uit de volgende 5 pijlers:
- Bewegen en gezonde voeding op scholen
- Limburgse netwerkaanpak overgewicht en obesitas
- Rookvrije kindomgevingen
- Gezondere sportomgevingen
- Overige (lokale) speerpunten

Binnen deze pijlers is zowel regionaal als lokaal aansluiting gezocht bij bestaande netwerken, programma's en initiatieven. Hiermee wordt de uitvoering van bestaande ambities aangejaagd, versneld en geïntensiveerd. Tevens wordt op die manier voorkomen dat er een wildgroei aan nieuwe initiatieven ontstaat. Bijgevoegd zijn het Regionale Preventieakkoord en de Lokale Preventieagenda van de gemeente Beek.

Onderbouwing en proces
Het doorbreken van gezondheidsachterstanden vindt met name plaats door preventie. Door te voorkomen dat gezondheidsachterstanden zich bij jeugdigen herhalen, door het bevorderen van een gezonde leefstijl, snel en adequaat mensen in kwetsbare situaties op te sporen en hen door goede en tijdige inzet te ondersteunen.

Het Nationaal Preventieakkoord heeft als doel de preventieve aanpak op het gebied van gezondheid te versterken en het doorbreken van gezondheidsachterstanden door een integrale aanpak van meerdere partners. Het ministerie van VWS en de VNG hebben deze aanpak ook lokaal uitgedragen en hebben gemeenten opgeroepen om ook lokale preventieafspraken te maken.

De thema's van het Nationaal Preventieakkoord (roken, overgewicht en overmatig alcoholgebruik) en het op te stellen lokale preventieakkoord zijn ook onderdeel van het vastgestelde beleid. Daarom is besloten om, in overleg met de VNG, te opteren voor een regionaal preventieakkoord in Zuid-Limburg met daaraan gekoppeld 16 lokale preventieagenda's waarbij conform de opdracht van VWS en VNG de onderwerpen roken, overgewicht en overmatig alcoholgebruik, centraal staan. Door de samenwerkende gemeenten is gekozen om voor de uitwerking en invulling van de thema's van het preventieakkoord nauw aan te sluiten bij de hoofdlijnen van de JOGG aanpak (jongeren op gezond gewicht).

Vanuit de VNG zijn, op basis van een gemeenschappelijk voorstel van de regio, middelen beschikbaar gesteld voor de oriëntatie- en ontwikkelfase waarin het regionale plan en de lokale agenda's zijn opgesteld.

In januari 2021 zijn de 16 Zuid-Limburgse gemeenten en de GGD Zuid Limburg aan de slag gegaan om te komen tot een regionaal akkoord en 16 lokale agenda's. Hierbij is het proces om te komen tot het regionale akkoord en de lokale agenda's vooraf afgestemd met het Algemeen Overleg GGD (het ambtelijk overleg van de Zuid-Limburgse gemeenten en de GGD Zuid Limburg). Tevens is het Algemeen Overleg GGD gedurende het proces geïnformeerd over de voortgang en is er een regionale werkgroep geformeerd met daarin een ambtelijke vertegenwoordiging van enkele gemeenten.

In de totstandkoming van de lokale preventieagenda is in iedere gemeente een lokale project- / initiatiefgroep geformeerd bestaande uit ambtenaren gezondheid, welzijn, jeugd, sport, onderwijs en partners zoals JOGG, Lokaal Sportakkoord en de Adviseur Gezondheidsbevordering van de GGD Zuid Limburg. De regionale procesbegeleider heeft deze lokale projectgroep ondersteund in het lokale proces en de verbinding gemaakt met de regionale thema's.

Het Regionale Preventieakkoord is onlangs door de Stuurgroep Trendbreuk vastgesteld. Voorliggend besluit is besproken in het Algemeen Overleg GGD.

Het regionale preventieakkoord en de 16 lokale preventieagenda's zijn voor 30-04-2021 conform planning, ingediend bij de VNG toetsingscommissie en akkoord bevonden.

Financiële overwegingen
Voor de uitvoering van de afspraken en acties binnen het regionale akkoord en de 16 lokale preventieagenda's wordt door het Ministerie van VWS incidenteel uitvoeringsbudget beschikbaar gesteld in 2021, 2022 en 2023. Het aantal inwoners per gemeente bepaalt hierbij de hoogte van dit uitvoeringsbudget.

Voor de regio Zuid-Limburg betreft dit over de periode 2021, 2022 en 2023 in totaal € 1.080.00. Dit uitvoeringsbudget dient in het betreffende kalenderjaar ingezet te worden voor de uitvoering van het preventieakkoord / agenda en kan niet worden overgeheveld naar een daaropvolgend kalenderjaar.

Voor de uitvoering van het Regionale Preventieakkoord Zuid-Limburg is jaarlijks € 90.000 benodigd. Dit is 25% van het totaal jaarlijks beschikbare uitvoeringsbudget voor Zuid-Limburg. Vanuit het uitvoeringsbudget dat gemeenten van VWS ontvangen wordt jaarlijks 25% ter beschikking gesteld voor de uitvoering van het Regionale Preventieakkoord. De overige 75% wordt ingezet voor de uitvoering van de lokale preventieagenda's.

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van het jaarlijks beschikbare uitvoeringsbudget per gemeente, de inzet voor de Lokale Preventieagenda en de bijdrage aan het Regionaal Preventie-akkoord.

Gemeente	Jaarlijks uitvoeringsbudget	Uitvoeringsbudget lokale preventieagenda (75%)	Bijdrage aan (uitvoeringsbudget) regionaal prevenieakkoord (25%)
Beek	€ 10.000	€ 7.500	€ 2.500
Beekdaelen	€ 20.000	€ 15.000	€ 5.000
Brunssum	€ 20.000	€ 15.000	€ 5.000
Eijsden-Margraten	€ 20.000	€ 15.000	€ 5.000
Gulpen-Wittem	€ 10.000	€ 7.500	€ 2.500
Heerlen	€ 50.000	€ 37.500	€ 12.500
Kerkrade	€ 30.000	€ 22.500	€ 7.500
Landgraaf	€ 20.000	€ 15.000	€ 5.000
Maastricht	€ 60.000	€ 45.000	€ 15.000
Meerssen	€ 10.000	€ 7.500	€ 2.500
Simpelveld	€ 10.000	€ 7.500	€ 2.500
Sittard-Geleen	€ 50.000	€ 37.500	€ 12.500
Stein	€ 20.000	€ 15.000	€ 5.000
Vaals	€ 10.000	€ 7.500	€ 2.500
Valkenburg aan de Geul	€ 10.000	€ 7.500	€ 2.500
Voerendaal	€ 10.000	€ 7.500	€ 2.500
Totaal	**€ 360.000**	**€ 270.000**	**€ 90.000**

Gemeenten dienen voor 8 juni 2021 het uitvoeringsbudget over 2021 aan te vragen. Vervolgens wordt binnen een termijn van 13 weken dit budget door VWS beschikbaar gesteld aan gemeenten. Vervolgens dient iedere gemeente:
- Uiterlijk 8 november 2021 het uitvoeringsbudget 2022 aan te vragen
- Uiterlijk 8 november 2022 het uitvoeringsbudget 2023 aan te vragen

Vanuit het Programmabureau Trendbreuk worden gemeenten ondersteund bij het aanvragen van de uitvoeringsbudgetten.

Het bovenstaande zal worden verwerkt in de 2e Berap 2021.

Communicatie
In juni 2021 zal de kick-off plaatsvinden van het Preventieakkoord Zuid-Limburg. Samen met alle partners wordt het akkoord (digitaal / virtueel) ondertekend en wordt het startsein gegeven voor de uitvoering. Via programmabureau Trendbreuk is het verzoek gedaan om de officiële kick-off van het Preventieakkoord Zuid-Limburg te laten doen door staatsecretaris Blokhuis.

Met het sluiten van het Regionale Preventieakkoord en de Lokale Preventieagenda zijn de gezamenlijk ambities geformuleerd en de eerste afspraken gemaakt hoe deze te realiseren.

De komende periode worden nadere afspraken gemaakt met partners over de uitvoering hiervan. De partners van zowel het regionale akkoord als de lokale agenda zijn in de bijlagen te vinden.

Vanuit het programmabureau Trendbreuk zal de uitvoering aangejaagd en gemonitord worden. Speciale aandacht is hierbij voor de optimale verbinding tussen het regionale akkoord en de lokale agenda's. Daarnaast zal het programmabureau alert blijven op relevante landelijke ontwikkelingen zoals de recente steunpakketten als gevolg van de COVID-19 pandemie en overige regionale Trendbreuk ontwikkelingen. Tevens zal het programmabureau het regionaal budget en de voortgang bewaken en hierover jaarlijks verantwoording afleggen aan de stuurgroep Trendbreuk. Via het Algemeen Overleg GGD worden de gemeenten hier eveneens over geïnformeerd.

In de Lokale Preventieagenda wordt beschreven op welke wijze en met welke partners hier uitvoering aan wordt gegeven en hoe dit geborgd wordt in de lokale situatie.